

Dagthema: Dienstbaarheid

Overweging 2 oktober 2016 – Jonne Meij

Lector: Marijke Kolkman

“... Het was voor het eerst
dat ik me zo verbonden voelde met de aarde en de kosmos.
En dat ik dankbaarheid en vrolijkheid voelde over het mij gegeven leven.
Aangesloten op die bron, voelde ik me vervuld, ontspannen,
blij en aanwezig en stond ik bovendien
met een heel ander gevoel voor mijn gezin te koken! ...”

Eerste lezing: Psalm 37

Tweede lezing: Lucas 17:1 - 10

Openingsgebed

Wij komen samen om ons te voeden aan de bron, waaruit het leven ontspruit.
Wij komen samen om de liefdevolle energie te delen waaruit het leven wordt gevoed.
Wij delen in de kracht en gloed van al wat leeft.

In de naam van de Eeuwige
en de Aanwezige
ontvangen we nieuw licht in onze ogen.
Amen.

Lied

Bas v.d. Bent / Traditioneel, Basisgroep Alkmaar

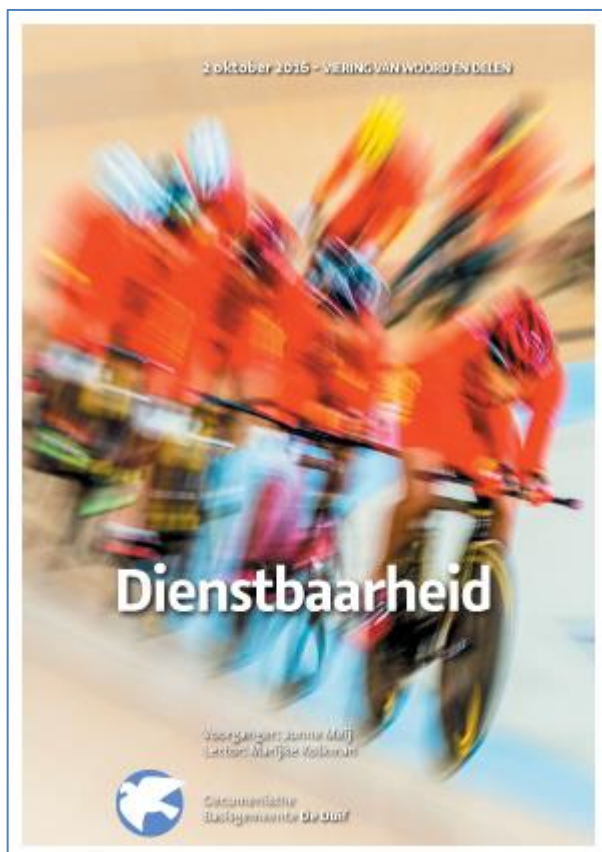
Ik wens jou vrede, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij,
ik wens jou vrede gegroet ben jij.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier!

Welkom en inleiding

Gegroet ben jij, wie je ook bent !
Wees welkom hier.

Gegroet zijn de bekende gezichten en gegroet zijn de nieuwe gezichten. Fijn dat jullie er zijn.

Fijn ook dat jij er bent ; Marijke, om samen met mij in deze viering over dienstbaarheid voor te gaan.

Ook deze zondag zijn we weer samen gekomen om ons te voeden aan de bron, waaruit het leven ontspruit.

Sommigen van ons hebben verrijkende ervaringen van verbondenheid met de bron.

Sommigen van ons ervaren die voeding dagelijks of regelmatig.

Sommigen van ons verlangen ernaar om verbondenheid met die bron van liefdevolle energie te mogen gaan ervaren. Wat we delen is het belang dat we hechten aan de bron.

Of je hem of haar, de eeuwige, de aanwezige, God, de Heer of het levennoemt...

We hebben allemaal het gevoel of de ervaring dat deze ongeziene maar voelbare energie onmisbaar is in ons leven. Omdat het ons verrijkt of zal verrijken.

Vanuit dat geloof zijn wij hier en geven we onze aandacht en aanwezigheid aan deze dienst; die wordt gewijd aan wat ons dierbaar is, aan wat voor ons wezenlijk van belang is of zou kunnen zijn. Daar zetten we ons voor in en daar stellen we ons voor open.

- De koorleden, Henk en Irina geven ons hun liefde voor wat de muziek te zeggen heeft.

- Harry en Jos, gaven hun aandacht aan onze zitplaatsen

- Hortense, Nanne en Yvonne schenken hun liefde in de koffie

- Marijke en ik hebben onze liefde gestoken in het vinden van woorden waarmee we een boodschap willen laten klinken die ons dierbaar is.

Geef alle ruimte aan de liefde, hoor hoe zij ademhaalt en zingt...

Gebed om dienstbaarheid

God, maak mij tot een werktuig van Uw vrede.

Leer mij omwille van uw vrede,

om te geloven in uw liefde voor mij.

Help mij om uw liefde te ontvangen

Opdat ik vanuit dankbaarheid kan delen,

in daden van dienstbaarheid

aan wat ik heb mogen ontvangen

Lied

Jan van Opbergen / Jan-Willem van de Velde

Geef alle ruimte aan de liefde,

in haar leeft God zich naar ons toe.

Vergeef het kwaad aan wie ons griede,

de liefde wordt een mens niet moe.

Zij zal de dood nog overleven,

geen water blust haar vuren uit,

zij blijft ons tot elkander keren,

tot alle angst is uitgeluid.

Zij blijft ons tot elkander keren,

tot alle angst is uitgeluid.

Hoe zal een mens ooit overleven?

Wat moet hij aan met eeuwigheid?

Door liefde wordt het ons gegeven,

voorbij te zien aan dood en tijd.

Want wie vandaag weet te beminnen,

denkt niet: 'Hoe zal het morgen zijn?'

Het blijft een eeuwig herbeginnen,

tot wij voorgoed geboren zijn.
Het blijft een eeuwig herbeginnen,
tot wij voorgoed geboren zijn.

Eerste lezing: Psalm 37 van David

NBV

Erger je niet aan slechte mensen,
wees niet jaloers op wie kwaad doen,
zij verdorren snel als gras,
zij verwelken als het jonge groen.

Vertrouw op de HEER en doe het goede,
bewoon het land en leef er veilig.
Zoek je geluk bij de HEER,
hij zal geven wat je hart verlangt.

Leg je leven in de handen van de HEER,
vertrouw op hem, hij zal dit voor je doen:
het recht zal dagen als het morgenlicht,
de gerechtigheid stralen als de middagzon.

Blijf kalm en wacht op de HEER,
erger je niet aan wie slaagt in het leven,
aan wie met listen te werk gaat.
Wind je niet op, laat je woede varen,
erger je niet, dat brengt maar onheil.

Slechte mensen worden verdelgd,
wie hopen op de HEER, zullen het land bezitten.
Nog even, en verdwenen is de zondaar,
je kijkt waar hij is, maar vindt hem niet.

Wie nederig zijn, zullen het land bezitten
en gelukkig leven in overvloed en vrede.

Lied

Huub Oosterhuis/Antoine Oomen

Wek mijn zachtheid weer.
Geef mij terug de ogen van een kind.
Dat ik zie wat is.
En mij toevertrouw.
En het licht niet haat.

Tweede lezing: Lucas 17, 1 - 10

Tegen zijn leerlingen zei hij: 'Het is onvermijdelijk dat er mensen ten val worden gebracht, alleen: wee degene die daarvoor verantwoordelijk is! Het zou beter voor hem zijn als hij met een molensteen om zijn nek in zee werd geworpen dan dat hij ook maar een van deze geringen ten val zou brengen. Let dus goed op jezelf!
Indien een van je broeders of zusters zondigt, spreek die dan ernstig toe; en als ze berouw hebben, vergeef hun. En als ze zevenmaal op een dag tegen je zondigen en zevenmaal naar je terugkeren en zeggen: "Ik heb berouw," dan moet je hun vergeven.'

Toen zeiden de apostelen tegen de Heer: 'Geef ons meer geloof!' De Heer zei: 'Als jullie geloof hadden als een mosterzadje, zouden jullie tegen die moerbeiboom zeggen: "Trek je wortels uit de grond en plant jezelf in de zee!" en hij zou jullie gehoorzamen. Als iemand van jullie een knecht zou hebben die ploegt of de kudden weidt, dan zal hij, wanneer die thuiskomt van het land, toch niet tegen hem zeggen: "Ga maar meteen aan tafel"? Zal hij niet veel eerder tegen hem zeggen: "Maak iets te eten voor me klaar, doe je gordel om en bedien me terwijl ik eet en drink, en daarna kun je zelf eten en drinken"? Hij bedankt de knecht toch niet omdat die gedaan heeft wat hem is opgedragen? Hetzelfde geldt voor jullie; wanneer jullie alles gedaan hebben wat jullie is opgedragen, zeg dan: "Wij zijn maar knechten, we hebben enkel onze plicht gedaan."'

Lied van de een en de ander

Huub Oosterhuis/Antoine Oomen

Voordat ik bomen zag,
de hazelaar in bloei, in kou,
de steeneik, de kastanje,
zag ik jou.

Mijn zusje, mijn geliefde,
mijn verre vriend mijn hart is aan.
Mijn naastetje, wat heb ik jou,
wat heb jij mij gedaan?

Voordat de zee mij riep,
haar spiegel, tij en tegentij,
de poolster, de windstilte,
riep jij mij.

Ik kocht een fluit, ik floot
een sluier om je heen van vuur,
een lichaam meer,
tegen de lange duur.

Als ik ooit komen zou
waar bronnen zijn, bauxiet,
een paar gewiekster woorden dan dit:
ben jij daar?

Mijn zusje, mijn geliefde,
mijn verre vriend mijn hart is aan.
Mijn naastetje, wat heb ik jou,
wat heb jij mij gedaan?

Voordat ik bomen zag,
de hazelaar in bloei, in kou,
de steeneik, de kastanje,
zag ik jou.

Overweging

Niet lang geleden keek ik naar een uitzending over de Italiaanse dirigent Daniele Gatti. De nieuwe chef dirigent van het Amsterdams concertgebouw orkest.

pag. 4

Hij vertelde daarin over de kunst om als dirigent dienstbaar te zijn aan de muziek; om je in te zetten om de intentie/ of de boodschap van de componist, die in de muziek besloten ligt, over te brengen op het luisterend publiek.

Iedere dirigent hoort in de muziek andere accenten en voelt de behoefte (de noodzaak misschien zelfs) om de intentie die hij in de muziek beluisterd aan het licht te brengen. "Dit moet je horen, deze rijkdom ligt in de muziek besloten!" Hij voegde daar aan toe dat vooral het eigen Ego het dienen in de weg kan zitten. Het ego dat graag gezien en gewaardeerd wil worden om zichzelf en dat zich niet graag ondergeschikt maakt zonder daar een beloning voor te krijgen.

Gatti, Italiaan en Rooms Katholiek opgevoed maakte vervolgens de vergelijking tussen de dirigent en de priester. De priester die dienstbaar is aan het Woord en zich inzet om de boodschap die in de bijbelteksten besloten ligt over te brengen op zijn luisterend publiek. Dat roept een prachtig beeld bij mij op van een priester die woorden en zinnen laat klinken en spelen. Die woorden en zinnen moet hij zien te menen, zoals een dirigent zijn orkest. Opdat ze zo klinken dat de intentie, de boodschap die gehoord wil worden het luisterend publiek zullen beroeren.

Teamprestatie

Er zijn veel vormen van dienstbaarheid. Dat bleek ook tijdens de liturgie-avond ter voorbereiding van deze viering. Iemand vertelde hoe ze een grote deel van haar werkende leven directiesecretaresse was geweest. En dat ze zich als zodanig altijd volledig had gericht op haar taak; het ondersteunen van de directeur zodat hij de belangen van het bedrijf zo goed mogelijk kon behartigen. Het kwam voor dat er omwille van het bedrijf beslissingen werden genomen waar zij het inhoudelijk niet mee eens was, maar ook in die situaties gaf het haar veel voldoening om zich voor het belang van het bedrijf in te zetten.

Anderen vertelde over wederzijdse dienstbaarheid binnen hun relatie; waarin beiden zorgen voor de ander. Dienstbaarheid die ligt besloten in de dagelijkse omgang met elkaar en die ten volle ervaren werd in tijden van crisis. Op de voorkant van het liturgieboekje is de associatie van Fred te zien, bij het thema dienstbaarheid. Een kleurrijk en aantrekkelijk beeld van een groepje wielrenners die als team een race willen winnen. Hier staat ieders persoonlijke inzet ten dienste van de teamprestatie.

Er klonk ook een ander geluid. Het geluid van een diepe zucht van iemand die vertelde ook wel eens moe te worden van het klaarstaan voor een ander. "Want ja, dat doe ik gewoon!" Maar klaar staan voor een ander ging in haar geval regelmatig ten koste van haar eigen behoeften en zij mistte daarin elke vorm van wederkerigheid... Het leek haar alsof anderen haar alleen weten te vinden wanneer ze hulp van haar nodig hebben, maar niet wanneer zij hun hulp nodig heeft.

Antwoord op hulpvraag

Psalm 17 kan gelezen worden als een antwoord op de hulpvraag van mensen die in de verdrukking leven. Zij voelen zich onrechtvaardig behandeld en vragen waarom de onrechtvaardigen zo goed lijken te leven, ten koste van de rechtvaardigen...

"Erger je niet

Wees niet jaloers

Vertrouw op de Heer en doe het goede

Zoek je geluk bij de Heer,

Leg je leven in zijn handen

Erger je niet, dat brengt maar onheil...”

‘Niet klagen maar dragen en bidden om meer vrije dagen’ Zo zou mijn opa deze oproep hebben samen gevat.

Niet klagen maar dragen. Je neerleggen bij je lot.

Nederigheid en dienstbaarheid aan God lijkt hier te betekenen dat je je eigen behoeftes, je gevoel van tekort komen en je jaloezie moet zien te temmen.

Zoek je geluk bij de Heer en hij zal geven wat je hart verlangt. Het recht zal dagen als het morgenlicht, de gerechtigheid stralen als de middagzon.

Hoe kunnen we dat beluisteren wanneer we onrecht en onvrede ervaren?

Eigen ervaring

Tot voor kort had ik zelf veel moeite met geven. Ik vertel dit niet als klaagzang of om jullie sympathie op te wekken. Maar in de hoop hiermee iets wezenlijks duidelijk te maken.

Ik had structureel het gevoel zelf te weinig te hebben. Geven; materieel of in de vorm van dienen, lukte me vaak niet of gaf me een gevoel van onvrede en boosheid.

Zorgen voor mijn gezin ervoer ik niet zelden als een opgelegde verantwoordelijkheid. Een ongelijk verdeelde verantwoordelijkheid bovendien. Mijn onvrede was regelmatig voelbaar bij het opdienen van de maaltijd. Ik kon zien hoe ik de anderen daarmee een gevoel van verlegenheid gaf.

Vervelend was het, maar het lukte me niet om dienstbaar te zijn en om werkelijk te geven. Afgelopen zomervakantie heb ik voor het eerst een diep gevoel van dienstbaarheid ervaren.

Ik kampeerde met mijn gezin aan de westkust van Wales. Onze tent stond slechts tien minuten lopen vanaf de kustlijn. Een wandeling over glooiend grasland waarop vers geschoren schapen stonden te grazen bracht ons dagelijks naar de hoge kliffen waar we hoog boven het klotsende water, over de Atlantische oceaan uit keken. Links en rechts keken we langs de kustlijn van Wales, waarlangs geen enkel teken van menselijke ontwikkeling te bekennen was. Alleen in de verte het komen en gaan van het licht van de vuurtoren van Strumble-head. Voor ons oneindig veel ruimte, water en lucht, afwisselend blauw en bewolkt. ‘Sunny - intervals’ noemen ze dat daar.

Verbonden

’S avonds keken we in stilte naar de zonsondergang, ’s nachts naar de diepe, donkere hemel waarin een eindeloze hoeveelheid sterren stond. Overdag wandelde we uren langs de kustlijn en lieten we op het komen en gaan van het tij zodat we tijdens het eb via het vrij gekomen zandstrand konden gaan zwemmen.

De planning was drie dagen, we bleven er twee weken.

Het draaien van de aarde, de zon, de maan, het komen en gaan van eb en vloed. Het weer dat we kilometerslang boven de oceaan zagen drijven. De lammeren, het scheren van de schapen, de oogst. Kortom het ritme van het leven was zo zichtbaar en ervaarbaar en zoveel groter dan wijzelf.

Het was voor het eerst dat ik me zo verbonden voelde met de aarde en de kosmos. En dat ik dankbaarheid en vrolijkheid voelde over het mij gegeven leven. Aangesloten op die bron, voelde ik me vervuld, ontspannen, blij en aanwezig en stond ik bovendien met een heel ander gevoel voor mijn gezin te koken!

Dienstbaarheid voelde voor het eerst niet als sloven maar als delen in de overvloed van een voor mij, nieuwe dimensie van innerlijke rijkdom die voortkomt en gevoed wordt door

verbondenheid met het leven, of God...

Die rijkdom is niet mijn verdienste, die werd mij gegeven. Gratis en voor niets.

In Lucas 17 krijgen de apostelen de opdracht om zogenaamde zondaars telkens opnieuw vergeving te schenken. Een moeilijke opdracht, kan je zeggen. Want wie heeft er zoveel te geven...? "Heer, geef ons meer geloof!" was dan ook hun spontane reactie.

Geloofwaardig

Ik ken de metaforische betekenis van het mosterdzaad en de moerbeiboom niet maar ik lees het antwoord van Jezus als volgt. 'Wanneer jullie geloof klein maar vol leven zou zijn, dan zouden jullie woorden geloofwaardig zijn. Wanneer je zelf de rijkdom van liefdevolle vergeving hebt ervaren, dan kan jij op jouw beurt ook vergeving schenken.

En wanneer jullie dit alles hebben gedaan, klop jezelf dan niet op de borst en verwacht geen waardering of beloning. Maar zeg dan: "Wij zijn maar knechten, we hebben enkel onze plicht gedaan".'

Dienstbaar zijn aan elkaar, aan een gezamenlijk doel, dienstbaar zijn aan de muziek, aan het woord, een team, aan het leven of aan God.

Dienen is geven vanuit dankbaarheid voor datgene dat wij al ontvangen en toegelaten hebben. We geven terug aan en vanuit de bron waardoor wij ons verrijkt en gevoed voelen.

Dat wij ons verbonden mogen voelen met een bron die onze innerlijke rijkdom voedt.

Pianomuziek

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in de eeuwige bron van eindeloze liefde die ons doet verlangen en reiken naar verbinding.

Ik geloof in de vrije en gewichtloze liefde die ons doet uitstijgen boven de zwaarte van de dag.

Ik geloof in de liefdevolle intentie van Jezus die ons voorleeft hoe wij in vertrouwen kunnen leven. Die laat zien wat rijkdom is, gratis en in overvloed.

Ik geloof in de zachte kracht van de levens energie Die leven inblaast en doet herleven en ons ruimte geeft met elke ademteug.

Ik geloof in de ontvankelijkheid van ons mensen. Dat wij ons kunnen openen voor de rijkdom van ons innerlijk leven, en uit dankbaarheid kunnen geven aan anderen.

Viering van brood en wijn

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Tafelgebed

Wij breken en wij delen,
wij breken samen brood en reiken aan elkaar de beker.
In navolging van Jezus, die vanuit dankbaarheid voor het leven
deelde wat hij had; brood en wijn;
voeding voor lichaam en geest.
Dit eeuwen oud gebaar herhalen wij vandaag.

Met breken en delen vieren we gemeenschap
en belijden we gelijkheid, solidariteit en vriendschap.
Zo willen wij leven samen met iedereen die we op ons pad vinden. Met de mensen die wij al
kennen en de mensen die ons nog vreemd zijn.
Daarom herhalen wij vanmorgen dit oud gebaar van breken en van delen.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Liefde heeft geen longen maar zij ademhaalt en zingt
en wat zij heeft gezongen klimt over steile hoogten. (2x)

Korte, lange, vlagen kussen,
zwermen zoenen noem je liefde
dat betonnen knoesten, twijgen, groen blad,
rooie wangen krijgen.

Maar ook harde noten kraken, stenen slijpen tot zij zingen,
stenen kloven tot zij stromen.
Maar ook cederhoven planten,
rozenperken in woestijnen noem je liefde.

Maar ook blinde ogen wenken, doden drenken noem ik liefde,
en de zon, met al zijn felle zachte stralen,
vuursteen tussen diamanten.

Liefde heeft niet één paar handen, geen paar voeten,
maar zij treedt je tot je wijn bent,
maar zij kneedt je voor elkaar tot daag'lijks brood.
Liefde heeft geen hart, geen schoot,
maar je wordt uit haar geboren tot je dood. (2x)

Gedachten rond het thema

Onze Vader

Aramese versie

Bron van Zijn, die ik ontmoet in wat mij ontroert,
ik geef u een naam opdat ik u een plaats kan geven in mijn leven.
Bundel uw licht in mij - maak het nuttig.

Vestig uw rijk van eenheid nu,
uw enige verlangens handelt dan samen met het onze.
Voed ons dagelijks met brood en met inzicht.
Maak de koorden van fouten los die ons binden aan het verleden, op-dat wij ook anderen
hun misstappen kunnen vergeven.

Laat ons de bronnen niet verzaken, de Geest en de Aarde
Want daaruit worden wij geboren: lichaam en liefde
Makende ons een levende kracht om te handelen,
zingende het lied van het hart, dat alles verfraait
en zich van eeuw tot eeuw vernieuwt

Amen

Lied

Jan van Opbergen / Jan-Willem van de Velde

Om liefde gaan wij een leven,
zeilen wij over de zee,
vliegen wij langs de hemel,
om liefde gaan wij een leven
met licht en met donker mee.
Vogeltje van de bergen
wat zwoeg je dapper voort?
Om wat ik uit de verte
van liefde heb gehoord.

Om liefde gaan wij een leven,
graven diep in de nacht,
kruipen wij onder de hemel
om liefde gaan wij een leven
om weten en stille kracht.
Mensje, één van de velen
waar snelt je voetstap heen?
Waar is te vinden dat ene,
daar snellen mijn voeten heen.

Om iemand gaan wij een leven,
wagen wij dood na dood,
zwerven de verste wegen
om jou, op hoop van zegen,
mijn liefde, mijn reisgenoot.
Dalen van zwarte aarde,
bergen van hemelsblauw,
om alles ga ik dit leven
om alles of niets met jou.

Activiteiten en informatie

Slotlied

Die mij droeg op adelaarsvleugels,
die mij hebt geworpen in de ruimte.
En als ik krijsend viel
mij ondervangen met uw wieken
en weer opgegooid
totdat ik vliegen kon
op eigen kracht.

Zegenbede

Moge de eeuwige en aanwezige bron van liefde dicht bij ons zijn;
de komende dagen en alle dagen in ons verdere leven.
Moge zij onze ogen, ons hart en onze armen openen
opdat wij ons kunnen verbinden met de liefdevolle vriendelijkheid
Dat wij innerlijke rijkdom mogen ervaren
waar vanuit we kunnen en willen geven zonder kramp
Moge het goed met ons gaan,
Mogen we veilig zijn,
Mogen we gelukkig zijn.

